

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista. Laki korvaisi voimassa olevan väliaikaisen lain, joka ehdotetaan samalla kumottavaksi.

Esityksen tarkoituksena on jatkaa syksyllä 2020 säädetyssä määräaikaisen lain eräiden säännösten voimassaoloa siten, että pörssi- ja First North -listayhtiöt voivat järjestää yhtiökokouksen kokonaan etäosallistumiseen perustuen kesäkuun 2022 loppuun asti ja osuuskunnat, yhdistykset ja eräät rahoitusalan yritykset voivat sallia etäosallistumisen ja asiamiehen käytön kesäkuun 2022 loppuun mennessä järjestetyssä laissa tarkoitetussa kokouksessa. Lisäksi on tarpeen, että yhteisöt voivat lykätä kevään ja kesän lakiin, yhtiöjärjestykseen ja sääntöihin perustuvat yhteisöjen osakkeenomistajien ja jäsenten kokoukset pidettäväksi syyskuun 2021 loppuun mennessä vastaavalla tavalla kuin keväällä 2020 säädetyssä väliaikaisessa laissa sallittiin kevään ja kesän 2020 kokousten lykkääminen. Näiden yhteisöjen päätöksenteon häiriöttömyyden turvaaminen myös keväällä, kesällä ja syksyllä 2021 ja keväällä 2022 on yhteisöjen, niiden osakkaiden, jäsenten, sidosryhmien ja koko yhteiskunnan edun mukaista. Ehdotuksen perusteella yhteisöjen hallituksilla olisi myös kevästä syksyyn 2021 ja keväällä 2022 riittävästi keinoja järjestää kokoukset yhteisöjen tarpeiden, resurssien ja terveydensuojeluvaatimusten mukaisesti. Kevään 2021 kokouskäytännöistä saadaan myös riittävät tiedot verkkokokoukset sallivan ja etäosallistumista helpottavan pysyvän lainsäädännön valmisteluun.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa 30.6.2022 saakka.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
2.1 Yhteisöainsäädäntö, yhtiöjärjestys- ja sääntökäytännöt ja kokouskäytännöt.....	5
2.2 Nykytilan arviointi	6
3 Tavoitteet	9
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	9
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	9
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	12
5 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot.....	12
6 Lausuntopalaute.....	13
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	13
8 Voimaantulo	14
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys ja suhde muihin esityksiin	14
LAKIEHDOTUS	16
Laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista.....	16

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Voimassa oleva laki väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista Covid-19 epidemian leviämisen rajoittamiseksi (677/2020, voimassa oleva väliaikainen laki) säädettiin syksyn 2020 ja kevään 2021 yhtiökokousten ja yhteisöjen osakkaiden ja jäsenten muiden kokousten järjestämisen helpottamiseksi siten, että pörssiyhtiön yhtiökokous voidaan järjestää hallituksen päätöksellä niin, että osakkaat voivat vain etäosallistua ja osuuskunnan kokouksessa ja edustajiston kokouksessa sekä yhdistyksen kokouksessa ja valtuutettujen kokouksessa voidaan sallia hallituksen päätöksellä etäosallistuminen, asiamiiehen käyttö ja ennakoilmoittautumisvelvollisuus, vaikka asiasta ei ole määrätty säännöissä. Pääosin vastaavasti säädettiin jo aiemmassa väliaikaisessa laissa (290/2020, voimassa 1.5.–30.9.2020), jossa lisäksi sallittiin yhteisöjen kevään 2020 kokousten lykkäminen syksyyn, koska epidemia alkoi kesken kevätkokouskauden.

Voimassa olevaa väliaikaista lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 117/2020 vp) viitataan aiempaa väliaikaista lakia koskeva hallituksen esityksen (HE 45/2020 vp) perusteluihin (jakso 9 Voimaantulo), joiden mukaan laissa säädettyjen osallistumiskeinojen voimassaoloa voidaan tarvittaessa jatkaa lakia muuttamalla, kun koronaviruksen leviämisen estämiseksi tarvittavien muiden keinojen voimassaolon mahdollisesta jatkamisesta saadaan riittävät tiedot.

Voimassa olevaa väliaikaista lakia koskevasta hallituksen esityksestä (HE 117/2020 vp) annetun eduskunnan talousvaliokunnan mietinnön (TaVM 17/2020 vp) mukaan, jos viruksen tartuntatilanteen vuoksi näyttää siltä, että poikkeussäätelyä on tarpeen jatkaa vielä 30.6.2021 jälkeenkin, valtioneuvoston tulee valmistella yhteisö- ja muihin relevantteihin lakeihin säännökset osakkeenomistajien ja jäsenten etäosallistamisen mahdollistamisesta siten, että ratkaisut ovat kestäviä pitkällä aikavälillä osakkeenomistajien keskeisten oikeuksien ja osakeyhtiödemokratian toteutumisen kannalta. Talousvaliokunta viittasi lakivaliokunnankin (LaVL 5/2020 vp) mainitsemaan oikeusministeriön Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020-luvulla -työryhmän työhön ja piti tarkoituksenmukaisena odottaa työryhmän johtopäätöksiä sen sijaan, että nyt käsillä olevassa lainsäädännössä ennakoitaisiin olosuhteita hallituksen esitystä pidemmälle menevästi. Jatkotyössä on valiokunnan mukaan erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, että osakkeenomistajan osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaiset oikeudet voidaan toteuttaa asianmukaisesti myös pienosakkaiden osalta. Valiokunta lausui lakiehdotuksen säännösten voivan johtaa siihen, että osakkeenomistajan omistuksen arvon kulloinkin käsillä olevan pörssiyhtiön kohdalla pitää olla useita miljoonia euroja ennen kuin kyseisellä osakkeenomistajalla on oikeus tehdä vastaehdotuksia. Jatkotyössä tulee valiokunnan mukaan arvioida myös, onko pörssiyhtiöiden yhtiökokousten poikkeussäätelyä tarkoituksenmukaista laajentaa koskemaan myös yksityisiä osakeyhtiöitä; näissä yhtiöissä on osin samoja ongelmia kuin pörssiyhtiöidenkin kokousjärjestelyissä.

Covid-19-epidemian vuoksi Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 –työryhmän toimikautta jatkettiin kolme kuukautta ja helmikuussa 2021 julkaistussa mietinnössä työryhmä ehdotti väliaikaisen lain voimassaolon jatkamista kesäkuun 2022 loppuun asti sekä yhdistyslakiin väliaikaista lakia vastaavia säännöksiä etäosallistumisen helpottamisesta ja lisäksi verkkokokousten sallimista perinteisen yhdistyksen kokouksen ja valtuutettujen kokouksen vaihtoehtona. Mietinnöstä järjestettävä lausuntokierros päättyi 14.4.2021. Myös syksyllä 2020 julkistetussa selvityksessä osakeyhtiölain muutostarpeista kilpailukykytekijänä (VN TEAS 2020:39) ehdotetaan verkko-

kokousten sallimista osakeyhtiölaissa ja ehdotusta kannatettiin lausuntokierroksella. Ennen yhteisöjen kevään 2021 kokouksia käytettävissä ei ole riittävästi tietoa etaosallistumiskäytännöistä oloissa, joissa yhteisöillä ja niiden osakkailla ja jäsenillä on valmiudet käyttää kaikkia väliaikaisen lain sallimia mahdollisuuksia etaosallistumiseen. Voimassa olevan väliaikaisen lain voimassaoloajan päättymisen lähestyessä on ilmennyt tarve uudelleen jatkaa laissa säädettyjen asiamiehen käyttämisen ja etaosallistumisen helpotusten käyttämiseen myös syksyn 2021 ja kevään 2022 kokouksissa sekä pörssiyhtiöissä pelkästään etaosallistumiseen perustuvien yhtiökokousten pitomahdollisuuden jatkamiseen kevätkauden 2022 loppuun asti sekä uudelleen sallia yhteisöjen alkavan kevään ja kesän kokousten lykkääminen syyskuun 2021 loppuun asti. Väliaikaisen lain voimassaolon jatkamisen myötä pysyvän etaosallistumista ja verkkokokouksia koskevan sääntelyn valmistelussa voidaan hyödyntää vuoden 2021 kokouksissa kehittyvät etaosallistumiskäytännöt sekä edellä mainitun mietinnön ja selvityksen ehdotukset ja niistä saatu palaute.

Aluehallintovirastot ovat muuttaneet tulkintaansa tartuntatautilaista (1227/2016) ja kokoontumislaista (530/1999) niin, että pääsääntöisesti yhtiökokoukset ja muut vastaavat sääntömääräiset tai lakimääräiset kokoukset, joihin lähtökohtaisesti voivat osallistua vain yhteisön jäsenet sekä kutsuttuina eräät muut, eivät ole yleisötilaisuuksia tai yleisölle avoimia tilaisuuksia tartuntatautilaissa ja kokoontumislaissa tarkoitettussa mielessä. Tämä koskee esimerkiksi asunto-osakeyhtiöitä, osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä rekisteröityjä yhdistyksiä. Tällaisia kokouksia eivät siten yleensä koske aluehallintoviraston määräämät kokoontumisrajoitukset. Sen sijaan tartuntatautilain pykälän 58 c määräykset terveysturvallisuudesta koskevat myös yhtiökokouksen tai muun tahon, kuten asunto-osakeyhtiön, järjestäjää. Jos kokous järjestetään paikan päällä, se pitää järjestää terveysturvallisesti. Toisaalta aluehallintovirastojen tulkinnan mukaan esimerkiksi isojen pörssiyhtiöiden yhtiökokoukset voivat kokonsa, luonteensa tai muun syyn vuoksi olla sellaisia, että ne täyttävät yleisötilaisuuden määritelmän. Useita satoja osallistujia sisältävä kokous pitää kirjallisesti ilmoittaa poliisille. Tällöin tilaisuus katsottaisiin yleisötilaisuudeksi, jota aluehallintoviraston kokoontumisrajoitukset koskevat (<https://avi.fi/usein-kysyttya-koronaviruksesta#accordion-FkUhWGKAqmTQ>).

Arvopaperimarkkinalain muuttamisesta annetulla lailla (511/2019) on pantu osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2007/36/EY, jäljempänä osakkaan oikeudet –direktiivi) täytäntöön siten, että syyskuusta 2020 lähtien pörssiyhtiön yhtiökokouskutsu sekä tieto kokouksesta on toimitettava hallintarekisteröidyille osakkeenomistajille kansainvälisen Swift-standardin mukaisina niin kutsuttuina sanomaviesteinä, jotka kulkevat kansainvälisen säilyttäjäpankkiketjun kautta. Hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien äänestämistä useammasta vaihtoehdosta (esimerkiksi hallituksen osinkoehdotus ja vähimmäisosinko tai muu hallituksen ehdotus ja osakkaan vastaehdotus) on pidetty haasteellisena. Tämä johtuu siitä, että pörssiyhtiö ja sille yhtiökokouspalveluita tarjoavat eivät voi varmistaa sitä, miten äänestysohjeet välittyvät viestiketjussa hallintarekisteröityjen osakkeiden viime sijaiselle omistajalle ja takaisin yhtiölle. Mikäli äänestäminen tapahtuu valitsemalla eri vaihtoehtojen välillä, voi syntyä mahdollisuuksia äänestysohjeiden väärintulkintaan ja sitä kautta äänien käsittelyä jättämiseen. Voimassa olevan ja aiemman väliaikaisen lain voimassaoloajalta ei ole tiedossa äänestykseen asti päätyneitä kilpailevia ehdotuksia.

Kirjanpitolautakunta antoi 23.3.2021 omaehtoisen poikkeusluvan tilinpäätöksen ja toimintakerptomuksen laatimisaajan pidentämiseksi siten, että päätöksessä mainituin ehdoin kirjanpitolautakunnan voi kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 6 §:stä poiketen laatia tilinpäätöksen tilikauden päättymistä seuraavan kuuden kuukauden kuluessa (KILA 2015/23.3.2021).

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä. Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ovat osallistuneet valmisteluun oman toimialansa lainsäädännön osalta.

Oikeusministeriö on selvittänyt yhteisöjen kevään ja kesän 2020 kokouskäytäntöjä maaliskuussa 2020 sekä syksyn 2020 kokouskäytäntöjä ja vuoden 2021 kokousjärjestelysuunnitelmia ja helmikuussa 2021. Selvitysten perusteella väliaikaisten lakien mahdollistamat kokousjärjestelyt ovat olleet toimivia eikä tiedossa ole väliaikaisesta lainsäädännöstä aiheutuneita ongelmia osakkeenomistajien ja jäsenten kokousosallistumisen suhteen (Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 2020:17 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-894-3>).

Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 18.2.–18.3.2021.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yhteisölainsäädäntö, yhtiöjärjestys- ja sääntökäytännöt ja kokouskäytännöt

Yhteisölainsäädännön sekä yhtiöjärjestys-, sääntö- ja kokouskäytännön osalta nykytila on kuvattu kattavasti aiempaa väliaikaista lakia koskevan hallituksen esityksen jaksossa 2 (Nykytila ja sen arviointi sekä eduskunnan lakivaliokunnan lausunnossa LaVL 2/2020 vp ja talousvaliokunnan mietinnössä TaVM 8/2020 vp).

Käytännössä osakeyhtiöllä, osuuskunnalla, yhdistyksellä ja muulla väliaikaisen lain 6 §:ssä tarkoitettulla yhteisöllä on yleensä osakkeenomistajien tai jäsenten varsinainen kokous maaliskuussa. Covid-19-epidemia vaikutti terveysoloihin niin, että vuoden 2020 kevätkokouksia jouduttiin siirtämään, peruuttamaan ja yhdistämään syyskokouksiin. Lisäksi kokousjärjestelyissä oli tarpeen ottaa huomioon kokoontumisrajoitukset. Osallistujien terveyden suojelemiseksi oli muutenkin tarpeen sallia aiempaa laajemmin asiamiehen käyttäminen ja etäosallistuminen ja pörssi-yhtiöissä tietyin edellytyksin yhtiökokouksen järjestäminen etäosallistumiseen perustuen.

Yhteisöjen vuoden 2020 kevään ja kesän kokouskäytännöistä laadittujen selvitysten perusteella kokouksissa ei ollut olennaisia ongelmia yhteisöjen eikä niiden osakkeenomistajien ja jäsenten kannalta (HE 117/2020, s. 4 ja 5 ja siinä mainitut lähteet). Keväällä 2021 pörssi-yhtiöiden yhtiökokouskutsujen perusteella (23.3.2021 mennessä julkistetut 99 kutsua) 83 yhtiötä järjestää pelkästään ennakoetäosallistumiseen perustuvan yhtiökokouksen, yksi yhtiö järjesti ennakoetäosallistumiseen ja kokouksen aikaiseen etäosallistumiseen perustuvan kokouksen, viisi yhtiötä sallii osallistumisen vain asiamiestä käyttäen ja perinteisen yhtiökokouksen järjestää seitsemän yhtiötä, joista osa tarjoaa myös asiamiestä osakkeenomistajien käyttöön. Lisäksi osa näistä yhtiöistä tarjoaa osakkeenomistajille mahdollisuuden seurata kokousta sen aikana verkon kautta ja keskustelupalstan (näitä osakkeenomistajia ei lasketa kokouksessa läsnä oleviksi). Osa yhtiöistä tarjoaa osakkeenomistajille nauhoitettuja katsauksia ja muuta aineistoa ennen ja jälkeen kokouksen ja verkkotilaisuuksia kokouksen jälkeen. Väliaikaisen lakiin perustuvien osakkeenomistajan ehdotuksenteko-oikeuden määräajat vaihtelevat yhtiöittäin muutamasta päivästä useampaan viikkoon. Kyselyoikeuden määräaika vaihtelee viikosta yli kuukauteen. Ennakoäänestys alkaa yleensä noin viikon kuluessa kokouskutsun julkaisemisesta ja äänestämiseen varattu aika vaihtelee kahdesta viikosta kahteen kuukauteen yhtiöstä riippuen. Mahdollisten vastatiedotusten julkistamisen ja ennakoäänestyksen päättymisen välinen aika on lyhimmillään noin viikko, yleisimmin 2–4 viikkoa ja muutamassa yhtiössä lähes kaksi kuukautta. Osakkeen-

omistajien kysymyksiin annettujen vastausten julkistamisen ja ennakkoäänestyksen päättymisen välinen aika on pörssiyhtiöissä yleensä 2–7 päivää (ainakin yhdessä yhtiössä vastaukset julkistetaan ennakkoäänestyksen päättymisen jälkeen).

Suomen Kiinteistöliiton jäsenkyselyyn helmikuussa 2021 vastanneista (N= 3148) keskimäärin noin puolet ilmoitti, että heidän asunto-osakeyhtiöissään osakkeenomistajilla on valmiudet yhtiökokouksen järjestämiseen sähköisesti. Pääkaupunkiseudulla tällaiset valmiudet ovat noin kahdella kolmasosalla vastaajien taloyhtiöistä ja muualla Suomessa sijaitsevista vastaajien taloyhtiöistä noin 42 prosentilla. Isännöintiliiton alkuvuodesta toteuttaman jäsenkyselyn palautteen perusteella yli 80%lla vastanneista on valmius tarjota etäosallistumispalvelua asiakastaloyhtiöilleen.

Pellervo-seuran osuuskunnille helmikuussa 2021 osoittamaan kyselyyn vastanneiden (N=93) mukaan jäsenten lukumäärällä mitattuna noin puolella kaiken kokoisista osuuskunnista on mahdollista järjestää etäosallistuminen osuuskunnan tai edustajiston kokoukseen osuuskunnan käytössä olevan teknologian ja osallistujien käyttötaitojen perusteella. Vähintään tuhannen jäsenen osuuskuntien puolesta vastanneiden mukaan lähes kaikissa näistä osuuskunnista on tällaiset valmiudet.

2.2 Nykytilan arviointi

Kevään 2021 kokoussuunnitelmista käytävissä olevan tiedon mukaan yli 80% pörssiyhtiöistä tarjoaa osakkeenomistajilleen mahdollisuuden ennakkoetäosallistumiseen kevään yhtiökokoukseen (23.3.2021 tilanne). Asunto-osakeyhtiöistä huomattava osa ei tule tarjoamaan etäosallistumismahdollisuutta tai yhtiöillä on huomattava määrä osakkaita, joilla ei ole valmiuksia etäosallistumiseen.

Käytännössä muiden kuin pörssiyhtiöiden ja First North –listayhtiöiden ja asunto-osakeyhtiöiden yhtiökokoukset voidaan yleensä järjestää terveydensuojeluvaatimukset huomioon ottaen yhtiön hallituksen päätöksellä voimassa olevan OYL:n tai AOYL:n sallimilla keinoilla eli valtuutusta ja etäosallistumista käyttämällä ja kokoustilajärjestelyillä taikka yksimielisten osakkeenomistajien päätöksellä kokonaan ilman kokousta (esim. pöytäkirjaa kierrättämällä). Näissä muissa yhtiöissä osakasmäärä, osakaskunnan rakenne ja kokousjärjestelytarpeet ja resurssit ovat hyvin erilaisia.

Näissä muissa osakeyhtiöissä osakkeenomistajan lakisääteinen tiedonsaantioikeus ja mahdollisuus vaikuttaa yhtiön päätöksiin toteutuu vain tilinpäätöstietojen saamisen kautta sekä puhe- ja äänioikeutena yhtiökokouksessa. Näiden yhtiöiden osakkeilla ei ole toimivia jälkimarkkinoita, joilla yhtiön johtoon tai enemmistöosakkeenomistajiin tyytymättömät vähemmistöosakkeenomistajat voisivat milloin vain luopua osakkeistaan käypään hintaan. Yhtiökokoukseen osallistumiseen liittyvien oikeuksien määräaikainenkin rajoittaminen näissä yhtiöissä voi olla osakkeenomistajan tiedonsaantiin ja osakkeiden vaihdantaan liittyvien käytännön rajoitusten vuoksi osakkeenomistajan omaisuudensuojan kannalta ongelmallista. Näistä syistä yksityisten osakeyhtiöiden ja noteeraamattomien julkisten osakeyhtiöiden osalta ei ole riittäviä perusteita muuhun yhtiökokouksen järjestämisestä koskevaan määräaikaiseen poikkeussääntelyyn. Tiedonsaantioikeudesta ja sanottu koskee myös asunto-osakeyhtiön yhtiökokouksia, joissa päätetään myös huoneiston hallintaanotosta sekä peruskorjauksista ja –parannuksista, joiden ajoitus, toteutustapa ja muut ehdot voivat vaikuttaa merkittävästi osakkeenomistajien talouteen, asumiseen ja muuhun osakehuoneiston käyttämiseen. Myös osuuskuntien osalta pörssiyhtiöille sallittuun pelkästään etäosallistumiseen perustuvaan kokoukseen liittyisi osuuskunnan jäsenten oikeuksien kannalta vastaavia ongelmia. Näissä yhteisöissä mahdollisuus kokouksen lykkäämiseen osoittautui riittäväksi keinoksi terveysolojen huomioon ottamiseksi vuonna 2020.

Hyvällä vuorovaikutteisella ennakkovalmistelulla ja avoimella viestinnällä voidaan pysyvän lainsäädännön mukaisilla etäosallistumismahdollisuuksilla käytännössä toteuttaa lähes kokonaan verkossa tai muuten etäosallistumiseen perustuva kokous, jos käsiteltäviin ja päätettäviin asioihin ei liity merkittäviä erimielisyyksiä suurempien jäsen- tai osakkeenomistajaryhmien välillä. Tämä koskee myös muita yhteisöjä kuin pörssiyhtiöitä. Toisaalta keväällä 2020 joissakin yhdistyksissä, asunto-osakeyhtiöissä ja osakeyhtiöissä johto ei ole sallinut lainkaan tai on vain rajoitetusti sallinut etäosallistumisen vaikka jäsenet tai osakkaat ovat pyytäneet etäosallistumismahdollisuutta. Tämä on voinut johtua merkittävältä osin puutteellisesta valmistautumisesta.

Covid-19-epidemian kehitystä ja vaikutusta yhteisöjen kokousten järjestämiseen syksyllä 2021 on edelleen vaikea ennakoida viruksen muuntuvuuteen ja rokotussuojan kattavuuteen liittyvän epävarmuuden vuoksi. Vuoden 2020 ja kevään 2021 kaltaisiin terveysoloihin on tarpeen varautua myös syksyn 2021 kokousten osalta ajoissa, ottaen huomioon myös kokouskutsuajat ja muut kokouksen järjestämiseen liittyvät tarpeet, jotta yhteisöjen päätöksenteon häiriöttömyys voidaan turvata terveysolojen mahdollisesti heikentyessä. Yhteisöjen, niiden osakkeenomistajien ja jäsenten kannalta on myös tarpeen saada riittävän ajoissa tieto poikkeusjärjestelyiden mahdollisuudesta. Niin sanottu kahden vuosikokouksen malli on yleinen varsinkin osuuskunnissa, yhdistyksissä ja voimassa olevan väliaikaisen lain 6 §:ssä tarkoitetuissa rahoitusalan yrityksissä. Nämä yhteisöt joutuvat järjestämään myös heinä–joulukuussa 2021 kokouksia, joiden järjestämistä voimassa olevan väliaikaisen lain poikkeusmahdollisuudet helpottaisivat.

Väliaikaisen lain ja yhteisölainsäädännön soveltamisesta 2020 ja keväällä 2021 saadun selviytyksen perusteella poikkeusjärjestelyt eivät käytännössä heikentäneet osakkaiden ja jäsenten oikeuksia. Käytännössä osassa yhteisöistä kokousosallistuminen ja kokousaktiivisuus on jopa lisääntynyt verrattuna vuoteen 2019 verrattuna. Covid-19-epidemia onkin edistänyt verkon käyttöä niin yhteisöjen kuin niiden osakkeenomistajien ja jäsenten keskuudessa yhteisölliseen päätöksentekoon osallistumisessa.

Vuoden 2020 kokouksista saadut kokemukset ovat lisänneet etäosallistumismahdollisuuksien tarjontaa ja käyttöä. Käytettävissä olevat kokouspalvelut ja kokouskäytännöt kehittyvät ja tieto palveluista ja niiden käytöstä leviää tällä hetkellä nopeasti. Näillä näkymin kevään 2021 kokouksissa tullaan näkemään aiempaa kehittyneempiä reaaliaikaisia etäosallistumisjärjestelyitä. Käytännössä etäosallistuminen voi olla lähes kaikkien osakkeenomistajien, jäsenten, edustajien ja valtuutettujen osallistumistapa myös muissa yhteisöissä, jos ennakko-osallistaminen ja kokouksen aikainen etäosallistuminen hoidetaan hyvin eikä asialistalla ole suuria erimielisyyksiä herättäviä asioita.

Käytännössä varsinkin osakkeenomistaja- ja jäsenmäärältään suurissa yhteisöissä kokouksen järjestäminen edellyttää usein hyvin pitkäjänteistä suunnittelua ja valmistelua ja kokouskutsuaika voi olla kuukausien mittainen. Sama koskee tytäryhteisöjen tai jäsenyhteisöjen lukumäärässä mitattuna suuria konserneja, muita yritysryhmiä ja järjestöjä. Näistä syistä on tarpeen pidentää yhtiökokouksen, osuuskunnan kokouksen, yhdistyksen kokouksen ja vastaavien kokousten järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavan voimassa olevan väliaikaisen lain poikkeussääntelyn voimassaoloa niin, että sekä syksyn 2021 että kevään 2022 kokousten järjestämisessä voidaan hyödyntää etäosallistumiseen ja asiamiehen käyttämiseen liittyviä helpotuksia, joiden soveltamiskäytännössä ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä ongelmia.

Suuria pörssiyhtiöitä edustavan listayhtiöiden neuvottelukunnan taholta on toivottu pörssiyhtiön yhtiökokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavien väliaikaisen lain poikkeusmahdollisuuksien voimassa olon jatkamista kevään 2022 yhtiökokouksen päättämiseen asti. Oikeusministeriön yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 –työryhmän mietinnössä ehdotetaan väliaikaisen lain voimassa olon jatkamista kesäkuun 2022 loppuun.

Väliaikaisen lain soveltamisajan jatkaminen kevätkauden 2022 ajan helpottaa myös verkkokokoukset sallivan sekä etäosallistumista, ja asiamiehen käyttöä helpottavan pysyvän lainsäädännön valmistelua. Etäosallistumis- ja verkkokokouspalveluiden kysynnän ja osaamisen odotetaan kasvavan merkittävästi vuonna 2021. Vasta kevään kokousten jälkeen kesällä ja syksyllä 2021 on käytettävissä riittävästi kokemusta sellaisista etäosallistumis- ja verkkokokouskäytännöistä, joissa yhteisöjen osakkeenomistajien ja jäsenten oikeudet voidaan toteuttaa kaikilta osin perinteistä kokousta vastaavasti. Kokouskäytäntöjen, -palveluiden ja -valmiuksien kehitysvaiheen vuoksi keväällä 2021 ei ole edellytyksiä valmistella sellaista pysyvää lainsäädäntöä, joka olisi teknologia- ja palvelutarjonnan suhteen neutraali. Vuonna 2021 uusien hyvien kokouskäytäntöjen kehitystä voidaan tehokkaasti ja tuloksellisesti edistää avoimella tietojenvaihdolla ja hyvällä tietojen saatavuudella.

Verkkokokoukset sallivan pysyvän lainsäädännön ehdottaminen myöhemmin syksyllä 2021 ja saattaminen nopealla aikataululla voimaan vuoden 2022 alussa tai kesken kevätkauden 2022 ei ole tarkoituksenmukaista. Yleensä laki-, yhtiöjärjestys- ja sääntömääräiset kokoukset pidetään maaliskuu-kesäkuussa ja varsinkin suuremman kokouksen valmistelut on usein aloitettava useita kuukausia ennen kokousta. Esimerkiksi kokouskutsuvaatimukset voivat edellyttää kutsun toimittamista useita kuukausia ennen kokousta ja ennen kutsun toimittamista on valmisteltava kokouksen asialista, päätettäviä asioita ja kokousjärjestelyt, mihin voi kulua kuukausia lisää aikaa. Erityisesti pörssiyhtiöiden kohdalla nopeasti toteuttava osallistumismenettelyiden muutos ei ole myöskään osakkeenomistajien kannalta tarkoituksenmukaista, koska esimerkiksi ulkomaiset osakkeenomistajat tarvitsevat riittävän ajan kokousosallistumisensa järjestämiseen (esim. sopivan osallistumispalvelun hankkiminen). Sama koskee suuria liittoja, joihin suoraan tai välillisesti kuuluvien yhdistysten on päätettävä kannoistaan käytännössä hyvissä ajoin ennen liiton kokousta, sekä keskusosuuskuntia.

Etäosallistumisen yleistymisestä huolimatta on edelleen huomattava määrä yhteisöjä, joissa suurelle osalle osakkeenomistajista tai jäsenistä fyysinen osallistuminen yhteisön kokoukseen on käytännössä ainoa tapa osakkeenomistajan tai jäsenen oikeuksien käyttämiseen, ottaen huomioon nopeasti muuttunut epidemia- ja rokotustilanteen kehitys. Tämän vuoksi on tarpeen sallia lakiin, yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuvien kokousten lykkääminen kesän 2021 yli vastaavalla tavalla kuin aiemmassa väliaikaisessa laissa (290/2020) vuosi sitten.

Kokousten muun lykkäämisen ja kevät- ja syyskokousten yhdistämisen lainmukaisuus riippuu kunkin yhteisön kohdalla sen hallituksen tekemästä kokonaisarvioinnista.

Lausuntokierroksella mainittua päätösvaihtoehtoja koskeva äänestysohjeistus voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että toisensa poissulkeviksi tarkoitettuja vaihtoehtoja jaetaan alakohdiksi, joista äänestetään erikseen. Tällöin äänestysohjeilla ja niiden saattamisella osakkeen lopullisen omistajan tietoon on erityinen merkitys osakkeenomistajan äänioikeuden käyttämisen kannalta. Käytännössä tarvetta äänestysohjeiden täydentämiseen on vain poikkeustilanteissa, koska vuonna 2020 pörssiyhtiöiden yhtiökokouskäsitteeseen asti ei päätynyt yhtään vastaehdotusta. Ulkomaisien hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien käytössä olevaan äänestysaikaan pörssiyhtiö voi käytännössä vaikuttaa pidentämällä kokouskutsuaikaa ja julkistamalla päätösehdotuksia jo ennen kokouskutsun toimittamista, kuten osa pörssiyhtiöistä onkin jo tehnyt ja järjestely on voinut vaikuttaa näissä yhtiöissä kokouskutsun lähettämisen jälkeen osakkeenomistajien oikeuksien käyttämiseen varattujen määräaikojen pituuteen. Osakkeenomistajien vaikutusmahdollisuuksien säilyttämiseksi ja yhtiön sisäisen vallanjaon säilyttämiseksi ja edellä 1.1 kohdassa mainittu eduskunnan talousvaliokunnan kannanotto (TaVM 17/2020 vp) huomioon ottaen ei ole perusteita rajoittaa osakkeenomistajien ehdotusoikeutta siitä, millainen se on voimassa olevassa väliaikaisessa laissa.

3 Tavoitteet

Keväällä ja kesällä 2021 mahdollisuus yhtiökokouksen, osuuskunnan kokouksen ja edustajiston kokouksen, yhdistyksen kokouksen ja valtuutettujen kokouksen lykkäämiseen on tarpeen, jotta epidemia- ja rokotustilanteen kehitys voidaan ottaa kokousjärjestelyissä huomioon terveydensuojelutarpeiden mukaisesti sekä yhteisössä äänivaltaa käyttävien oikeudet riittävästi turvaten.

Syksyllä 2021 on koronaviruksen leviämisen hidastamiseksi ja kokousten järjestämiseksi luotettavalla ja ennakoitavalla tavalla edelleen tarpeellista sallia osakeyhtiöille, osuuskunnille ja yhdistyksille niiden osakkeenomistajien ja jäsenten kokousten järjestäminen terveydensuojeluvaatimukset sekä yhteisön tarpeet ja sen osakkeenomistajien ja jäsenten oikeudet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisella tavalla voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti. Osuuspankin edustajiston ja osuuskunnan kokouksen, säästöpankin isäntien kokouksen, vakuutusyhdistyksen yhdistyskokouksen ja vakuutuskassan kassankokouksen ajankohdan ja osallistumistapojen osalta on tarpeen sallia pääosin vastaavat poikkeukset.

Väliaikaisen lain voimassaolon jatkaminen kevätkauden 2022 ajaksi on tarpeen verkkokokoukset sallivan ja etäosallistumista helpottavan pysyvän sääntelyn valmistelua varten.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Yleistä

Osakeyhtiöiden, osuuskuntien, yhdistysten ja muiden yhteisöjen erilaisuuden ja erilaisten tarpeiden vuoksi ehdotetaan kunkin yhteisömuodon osalta voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti erilaisia keinoja osakkeenomistajien ja jäsenten kokousten järjestämiseen terveydensuojelutarpeiden mukaisesti, jotta kokousjärjestelyissä ei tarvitse tarpeettomasti poiketa aiemmin ja kevään ja kesän 2020 poikkeusoloissa toimiviksi havaituista järjestelyistä ja yhteisölle uusien keinojen käyttäminen vaikuttaisi mahdollisimman vähän osakkeenomistajien ja jäsenten oikeuksiin sekä yhteisön sisäisiin suhteisiin.

Kaikki osakeyhtiöt

OYL 5 luvun 3 §:n 1 momentista poiketen ehdotetaan, että osakeyhtiö voi pitää 30.9.2020 – 31.3.2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen 30.9.2021 mennessä. Poikkeus koskee myös yhtiöjärjestyksen määräystä varsinaisen yhtiökokouksen ajankohdasta. Lisäksi ehdotetaan vastaavia poikkeuksia ylimääräisen yhtiökokouksen sekä sulautumistai jakautumissuunnitelman hyväksymisestä päättävän yhtiökokouksen pitämisen määräajasta.

Pörssiyhtiöt ja FN-yhtiöt

OYL 5 luvun 6 §:n 1 momentista ja 8 §:n 1 momentista poiketen ehdotetaan voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti, että viimeistään 30.6.2022 pidettävä pörssiyhtiön yhtiökokous voidaan järjestää niin, että osakkeenomistaja voi käyttää oikeuksiaan fyysisessä yhtiökokouksessa ainoastaan nimeämänsä asiamiehen välityksellä. Voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti asiamiehen käytön helpottamiseksi yhtiön hallituksen on nimettävä osakkeenomistajien käytettäväksi asiamies, joka ei kuulu OYL 1 luvun 11 ja 12 §:n mukaiseen yhtiön lähipiiriin.

OYL 5 luvun 6 §:n 1 momentista ja 16 §:n 2 momentista poiketen ehdotetaan voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti, että viimeistään 30.6.2022 pidettävä pörssiyhtiön yhtiökokous voidaan järjestää niin, että osakas voi käyttää oikeuttaan fyysisessä yhtiökokouksessa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä ainoastaan 6 luvun 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Kumpaakin keinoa käytettäessä järjestettäisiin OYL:ssa tarkoitettu fyysinen yhtiökokous, koska OYL:ssa ja muussa lainsäädännössä on useita säännöksiä, joiden soveltaminen on sidottu yhtiökokouksen pitoajankohtaan.

Lisäksi ehdotetaan osakkeenomistajan äänioikeuden käytön turvaamiseksi voimassa olevaa väliaikaista lakia sisältönsä vastaavia säännöksiä osakkeenomistajan äänestysvaihtoehdoista, kyselyoikeudesta ja ehdotusten teko-oikeudesta ennen pörssiyhtiön yhtiökokousta ja kysymysten ja ehdotusten saattamisesta muiden osakkeenomistajien tietoon sekä osakkeenomistajien päätösehdotusten ottamisesta mukaan äänestykseen. Valtuutus- ja etäosallistumismenettely on olta-
tava sellainen, että kaikkia äänestykseen otettavia päätösehdotuksia voi kannattaa tai vastustaa. Lisäksi ehdotetaan voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaten, että voitonjaon osalta vaihtoehtona on myös OYL:n mukainen vähimmäisosinko, jos hallitus ehdottaa sitä pienempää määrää.

Asunto-osakeyhtiöt

Asunto-osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:n 1 momentista poiketen ehdotetaan, että asunto-osakeyhtiö voi pitää 30.9.2020 – 31.3.2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen 30.9.2021 mennessä. Asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä ei voi määrätä yhtiökokouksen määräajasta laista poikkeavasti. Lisäksi ehdotetaan vastaavia poikkeuksia ylimääräisen yhtiökokouksen ja sulautumis- tai jakautumissuunnitelman hyväksymisestä päättävän yhtiökokouksen pitämisen määräajasta.

Osuuskunnat

Osuuskuntalain 5 luvun 4 §:n 1 momentista poiketen ehdotetaan, että osuuskunta voi pitää aikaisintaan 30.9.2020 ja viimeistään 31.3.2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen osuuskunnan kokouksen 30.9.2021 mennessä. Poikkeus koskee myös sääntöjen määräystä varsinaisen osuuskunnan kokouksen ajankohdasta. Lisäksi ehdotetaan vastaavia poikkeuksia ylimääräisen osuuskunnan kokouksen sekä sulautumis- tai jakautumissuunnitelman hyväksymisestä päättävän osuuskunnan kokouksen pitämisen määräajasta.

Osuuskuntalain 5 luvun 9 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen ehdotetaan voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti, että asiamies voi aina edustaa kolmea jäsentä 30.6.2022 mennessä pidettävässä osuuskunnan kokouksessa. Säännöissä tai hallituksen päätöksellä voidaan sallia useamman jäsenen edustaminen. Lisäksi on edelleen tarpeen tilapäisesti sallia myös se, että edustajistonkin jäsen voi antaa valtakirjan. Valtakirjojen keräämiseen liittyvien ongelmien välttämiseksi yhden asiamiehen edustamien jäsenten yhteenlaskettu äänimäärä on rajoitettava 10%:iin tällaisessa kokouksessa edustettujen jäsenten äänimäärästä, jollei säännöissä toisin määrätä. Etäosallistumisen osalta ehdotetaan, että 30.6.2022 asti hallitus voi sallia etäosallistumisen myös sellaisessa osuuskunnan tai edustajiston kokouksessa, jonka osalta etäosallistuminen on kielletty säännöissä. Hallitus voi myös päättää valtuutuksen sallimiseksi tai etäosallistumisen järjestämiseksi tarpeellisesta ennakoilmoittautumisesta kesäkuun 2022 loppuun mennessä järjestettävään kokoukseen.

Yhdistykset

Yhdistyslain 20 §:n 1 momentista poiketen ehdotetaan, että käytännössä aikaisintaan 30.9.2020 ja viimeistään 31.3.2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävä yhdistyksen sääntömääräinen kokous voidaan sääntöjen estämättä pitää 30.9.2021 mennessä.

Yhdistyslain 21 §:sta ja 25 §:n 1 momentista ja mahdollisista yhdistyksen sääntömääräyksistä poiketen ehdotetaan voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti, että hallitus voi päättää, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä ja valtuutettu voi edustaa yhtä tai useampaa valtuutettua 30.6.2022 mennessä pidettävässä yhdistyksen ja valtuutettujen kokouksessa. Hallitus voi joko sallia valtuutetun käytön tai olla sitä sallimatta. Näin ollen hallitus voi käytännössä myös asettaa sellaisia perusteltuja edellytyksiä, jotka ovat yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisia. Yhdistyksen tarkoitukseen ja toimintaan perustuen esimerkiksi puolueyhdistyksen hallitus voi edellyttää, että puoluekokouksessa asiamiehen on oltava puolueen perusjärjestön jäsen (ks. LaVL 2/2020 vp, s. 5). Valtakirjojen keräämiseen liittyvien ongelmien välttämiseksi yhden asiamiehen edustamien jäsenten yhteenlaskettu äänimäärä on rajoitettava 10%:iin kokouksessa edustettujen jäsenten äänimäärästä, jollei säännöissä toisin määrätä.

Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä poiketen ehdotetaan voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti, että yhdistyksen hallitus voi sallia mainitussa lainkohdassa tarkoitettua etäosallistumisen viimeistään 30.6.2022 pidettävässä yhdistyksen kokouksessa, vaikka tällaista järjestelyä ei ole sallittu säännöissä eikä yhdistys ole hyväksynyt tätä varten laissa tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä. Jos jäsenellä ei ole valmiuksia etäosallistumisvälineen käyttämiseen, voi käytännössä esiintyä tilanteita, joissa hänellä on tekninen "digivastaja" kokouksessa, vaikka yhdistyslaki ei sitä nimenomaan salliakaan, koska rajoituksen noudattamista ei käytännössä voi valvoa etäosallistumisessa. Osallistumistapojen valinnassa ja kokousten käytännön toteuttamisessa on syytä huomioida, että etäosallistumisessa ei välttämättä voida todeta varmasti, ketkä kaikki kokoukseen tosiasiaa osallistuvat jäsenten ja mahdollisten asiamiesten lisäksi. On tärkeätä, että yhdistyksen hallitus antaa riittävät menettelyohjeet etäosallistumisen osalta äänestykset mukaan lukien. Yhdistyksen johdon huolellisuusvelvoitteen mukaista on valita ja valmistella etäosallistumiskeinot niin, että jäsenillä on riittävä mahdollisuus osallistua yhdistyksen kokouksen päätöksentekoon. Mallia voidaan ottaa esimerkiksi äänestys- ja vaalijärjestyskäytännöistä. Sama koskee etäosallistumista valtuutettujen kokoukseen. Varsinaista yhdistyslain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä ei voida hallituksen toimesta hyväksyä (ks. LaVL 2/2020 vp, s. 6).

Muu yhteisölaainsäädäntö

Mitä edellä on esitetty osakeyhtiöiden osalta, soveltuu myös liikepankkeihin ja muihin osakeyhtiömuotoisiin luottolaitoksiin ja osuuskuntien osalta esitetty soveltuu osuuspankkeihin ja muihin osuuskuntamuotoisiin luottolaitoksiin voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti. Säästöpankkilainsäädäntöön tehdään isäntien kokousta koskevat poikkeukset osuuskunnan kokousta vastaavasti. Säästöpankin isäntä voisi kuitenkin käyttää asiamiehenä vain toista isäntää. Osakeyhtiöiden osalta esitetty soveltuu pääosin myös vakuutusyhtiöiden ja työeläkevakuutusyhtiöiden yhtiökokousjärjestelyihin.

Mitä edellä on sanottu erityisesti yhdistyksistä, soveltuu voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti pääosin myös vakuutusyhdistyksiin, vakuutuskassoihin ja työttömyyskassoihin. Voimassa olevan vakuutusyhteisölaainsäädännön asiamiehen äänioikeuden määrällisiin rajoituksiin ei kuitenkaan ehdoteta poikkeuksia. Sen sijaan vakuutuskassan edustajiston jäsenelle on tarpeen sallia voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti asiamiehen käyttäminen sekä mahdollisuus järjestää vakuutuskassan edustajiston kokous tarkoituksenmukaisella tavalla postin, teknisen tietoliikenneyhteyden tai samanaikaiseen kokoukseen osallistuvien jakamisen avulla eri tiloihin

tai näiden yhdistelmien avulla. Hypoteekkiyhdistysten osalta tarvitaan edelleen etäosallistumisen osalta vastaavaa poikkeusta kuin säästöpankkien osalta ja ennakoilmoittautumisen osalta vastaavaa poikkeusta kuin yhdistysten osalta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä pyritään aiempaa väliaikaista lakia koskevan hallituksen esityksen 6.2 kohdassa mainittujen koronaviruspandemian haittojen estämiseen ja rajoittamiseen siten, että osakeyhtiöiden, osuuskuntien ja yhdistysten osakkeenomistajien ja jäsenten kokoukset myös syksyllä 2021 ja keväällä 2022 voidaan järjestää kullekin yhteisöllä sopivalla tavalla kokonaan tai pääosin etäkokouksina, joissa otetaan huomioon epidemiaan liittyvät terveydensuojeluvaatimukset. Vuoden 2020 kokouksista saadun selvityksen perusteella ehdotus ei vaikuta merkittävästi osakkeenomistajien ja jäsenten oikeuksiin, osakkeiden ja osuuksien arvoon eikä yhtäältä osakkeenomistajien tai jäsenten välisiin suhteisiin eikä näiden ja yhteisön hallituksen välisiin suhteisiin.

Lakiin, yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuvien kokousten lykkäysmahdollisuus antaa yhteisöille riittävät mahdollisuudet ottaa kokousjärjestelyissään huomioon epidemia- ja rokotustilanteen kehitys niin, että kokoukset voidaan järjestää terveydensuojelutarpeet huomioon ottaen sekä yhteisössä äänivaltaa käyttävien oikeudet riittävästi turvaten.

Voimassa olevan väliaikaisen lain ja yhteisölainsäädännön sallimat menettelyt ovat merkittävästi lisänneet erilaisten sähköisten etäosallistumispalveluiden ja yhteisöjen verkkoviestinnän kehittämistä ja käyttöä ja käytettävissä olevan tiedon mukaan kehitys jatkuu vuoden 2021 kokouksissa.

Ehdotus ei vaikuta yhteisöjen hallitusten päätöksentekoon, joka voidaan nykyisinkin järjestää kokonaan etäyhteyksiin perustuen ilman perinteistä fyysistä kokousta.

Poikkeusolojen kokouskäytännön perusteella etäosallistumisen ja asiamiehen käytön helpottaminen lisäävät jäsenten ja näiden vaaleilla valittujen edustajien osallistumismahdollisuuksia osuuskunnissa, yhdistyksissä ja rahoitus- ja vakuutusalan erityisissä yhteisömuodoissa. Vuoden 2020 kokouskäytännöistä saadun selvityksen perusteella esityksen vaikutukset vastaavat aiempaa väliaikaista lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 45/2020 vp) jaksossa 6.2 Pääasialliset vaikutukset esitettyä.

Kokousten määräajan lykkäyksestä seuraa, että tilintarkastuksen suorittamisen ja tilinpäätöksen rekisteröinnin määräajat siirtyvät vastaavasti. Tämä voi periaatteessa vaikuttaa jossain määrin verovalvontaan ja yritysluottotietotoimintaan. Sama koskee yhteisöjen tukihakemusten tekemistä ja käsittelyä ja tukien valvontaa. Käytännössä tiedossa ei kuitenkaan ole tällaisia vaikutuksia aiemman väliaikaisen lain soveltamisesta saadun kokemuksen perusteella.

5 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Muiden pohjoismaiden poikkeussäntely yhtiökokousten ja vastaavien kokousten helpottamiseksi on esitelty aiempaa väliaikaista lakia koskevan hallituksen esityksen perusteluiden 3 kohdassa. Ruotsin, Tanskan ja Saksan poikkeussäntely on voimassa vuoden 2021 loppuun asti ja Norjan kesäkuun 2021 loppuun asti.

6 Lausuntopalaute

Lausuntokierroksen 18.2.–18.3.2021 aikana esitysluonnosta täydennettiin siten, että yhteisöt voivat lykätä kevätkokouksen pidettäväksi viimeistään syyskuun lopussa 2021, mistä ilmoitettiin lausuntopyynnön saajille 11.3.2021. Lausunnonantajat kannattivat etäosallistumista helpottavien poikkeusten voimassaolon jatkamista 30.6.2022 asti. Lisäksi lausunnonantajat kannattivat poikkeusta, jonka perusteella pörssiyhtiön ja First North -listayhtiön yhtiökokoukseen voi osallistua vain etäosallistuen, kun kokous pidetään viimeistään 30.6.2022. Lausunnonantajat kannattivat myös mahdollisuutta kevään ja kesän 2021 kokouksen lykkäämiseen pidettäväksi syyskuun 2021 loppuun mennessä. Osa lausunnonantajista kannatti pelkkään etäosallistumiseen perustuvan kokouksen sallimista myös muille osakeyhtiöille ja asunto-osakeyhtiöille.

Pörssisäätiö ja Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ovat huolissaan pörssiyhtiöiden osakkeenomistajien osallistumismahdollisuuksien rajoittamisesta, kun käytännössä etäosallistuminen toteutetaan osakkeenomistajien kirjallisina kysymyksinä ja ehdotuksina ennen kokousta ja ennakkoonäänestyksenä, johon otetaan kokouskutsun toimittamisen jälkeen saaduista ehdotuksista vain suurimpien osakkeenomistajien ehdotukset. Toisaalta Directors Institute Finland - Hallitusammattilaiset ry:n (jäljempänä DIF) mukaan syksyllä 2020 käyttöön tulleet, osakkaan oikeudet –direktiivin täytäntöönpanoon liittyvissä, vaatimukset pörssiyhtiön yhtiökokouskutsun ja osallistumisohjeiden määrämuotoisesta sanomaviestistä eivät ota huomioon sellaisia äänestystilanteita, joissa on valittava yksi useammasta päätösvaihtoehdosta. Lisäksi DIF piti haastavana sitä, että prosentin yhtiöstä omistava osakkeenomistajan voi esittää kokouskutsun toimittamisen jälkeen vastaehdotuksia, joita ei voida lisätä edellä mainittuun sanomaviestiin. DIF:n käsityksen mukaan vastaehdotukset huomioon ottavia äänestysohjeita varten ei ole teknistä ratkaisua ja ohjeiden täydennyksen vuoksi ulkomaisten osakkeenomistajien osalta äänestysaika voi muodostua hyvin lyhyeksi.

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Soveltamisala. Voimassa olevaa väliaikaista lakia vastaavasti ehdotettuja poikkeussäännöksiä sovelletaan osakeyhtiön, pörssiyhtiön, FN-listayhtiön ja asunto-osakeyhtiön yhtiökokoukseen, osuuskunnan kokoukseen tai jäsenten kokoukseen tai muuhun tässä tarkoitettuun kokoukseen, joka pidetään viimeistään 30.6.2022. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kokouskutsu on toimitettava ja kokous on aloitettava määräajan päättymiseen mennessä. Säännös koskee vastaavasti myös jatkokokousta. Lakia ei sovelleta sellaisen kokouksen jatkamiseen tai jatkokokoukseen määräajan jälkeen, jota varten on toimitettava uusi kokouskutsu voimassa olevan lain mukaan. Esimerkiksi osakeyhtiölain mukaan yli neljän viikon kuluttua pidettävään jatkokokoukseen on toimitettava uusi kokouskutsu (osakeyhtiölain 5 luvun 24 §).

2 §. Osakeyhtiölaki. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n 1 momentista poiketen, että osakeyhtiö voi pitää 30.9.2020 – 31.3.2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän yhtiökokouksen 30.9.2021 mennessä. Poikkeus koskee myös yhtiöjärjestyksen määräystä varsinaisen yhtiökokouksen ajankohdasta. Poikkeus koskee yksityisiä ja julkisia osakeyhtiöitä. Käytännössä pidennetyn määräajan hyväksi käyttäminen lykkää vastaavasti myös kaikkien yhtiökokouksen ajankohtaan sidottujen toimien määräaikoja, kuten kokouskutsun lähettämistä, kokouspöytäkirjan julkistamista ja tilinpäätösasioiden rekisteröintiä. Ehdotus poikkeaa aiemman väliaikaisen lain 2 §:n 1 momentista vain siten, että momentin päivitysmääräin on lisätty yksi vuosi. Ehdotus ei vaikuta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskeviin määräaikoihin.

Pykälään 2–7 momentissa ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevan väliaikaisen lain 2 §:ää vastaavasti voimassa olevaa osakeyhtiölakia täydentävistä pörssiyhtiöiden tarvitsemista keinoista, joilla yhtiökokous voidaan järjestää käytännössä kokonaan ilman osakkeenomistajien osallistumista paikan päällä. Kumpaakin keinoa tai niiden yhdistelmää käytettäessä järjestettävään osakeyhtiölaissa tarkoitettu yhtiökokous, koska osakeyhtiölaissa ja muussa lainsäädännössä on useita säännöksiä, joiden soveltaminen on sidottu yhtiökokouksen pitoajankohtaan. Poikkeussäännöksiä sovelletaan yhtiökokoukseen, joka pidetään viimeistään kesäkuun 2022 kuluessa. Pykälän 4 momentin ensimmäisen virkkeen viittaus osakeyhtiölain 5 luvun 5 §:n mukaiseen osakkeenomistajien ehdotukseen koskee vain ehdotuksen sisällyttämistä kokouskutsuun. Myös muu osakkeenomistajan päätösehdotus – siis yksittäisenkin osakkeenomistajan tekemä ehdotus – joka on tullut yhtiölle osakeyhtiölain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla, on otettava äänestykseen, mistä selvyuden vuoksi säädettäisiin nimenomaisesti. Perustelut ovat muilta osin samat kuin aiempaa väliaikaista lakia koskevan hallituksen esityksen (45/2020 vp) 2 §:n 2–7 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa.

4–6 §. Asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja muusta yhteisölainsäädännöstä ehdotettavien poikkeusten sisältö vastaa aiemman väliaikaisen lain 4–6 §:ää. Perustelut on esitetty edellä tässä esityksessä ja aiempaa ja voimassa olevaa väliaikaista lakia koskevien hallituksen esitysten (HE 45/2020 vp ja 117/2020 vp) säännöskohtaisissa perusteluissa.

7 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta ja voimassaolon päättymisestä. Pykälä sisältäisi myös siirtymäsäännöksen, joka vastaa voimassa olevan väliaikaisen lain 6 §:n 2 momenttia.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian ja on voimassa 30.6.2022 saakka, jotta yhteisöt voisivat ilman katkosta soveltaa voimassa olevaan väliaikaiseen lakiin perustuvia kokouksen järjestämistä ja kokoukseen osallistumista helpottavia keinoja.

Koska ehdotettava uusi väliaikainen laki korvaa voimassa olevan väliaikaisen lain, ehdotetaan voimassa olevan lain väliaikaisen lain kumoamista samalla, kun uusi väliaikainen laki tulee voimaan. Nykyisen väliaikaisen lain voimassaolo päättyy kesäkuun 2021 lopussa.

Ottaen huomioon lakiehdotuksen käsittelyn ajankohta suhteessa kokousten pitämisen aikarajoihin ja lainsäädäntöprosessin vaatima aika, ehdotetaan, että uuden lainsäädännön menettelyt mahdollistetaan kaikille niille toimijoille, jotka ovat lähettäneet kutsunsa tämän lainsäädännön mukaisena ja kun kokous pidetään tämän lain voimassaollessa.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys ja suhde muihin esityksiin

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa syksyn 2021 ja kevään 2022 varsinaisten yhtiökokouksien, osuuskunnan kokouksien ja yhdistysten kokousten järjestäminen poikkeuksellisissa terveysoloissa siten, että voidaan suojella väestön terveyttä ja samalla turvata yhteisöjen häiriötön toiminta. Lakiehdotuksessa tarkoitetuista yhteisöjen vuoden 2020 kokouskäytännöistä saadun selvityksen perusteella poikkeukselliset kokousjärjestelyt eivät ole estäneet tai merkittävästi vaikeuttaneet yhteisön osakkeenomistajan tai jäsenen mahdollisuutta osallistua kokoukseen eikä kysely-, aloite- ja äänioikeuden käyttämistä. Ehdotuksen suhdetta perustuslakiin on käsitelty laajemmin periaatteellisella tasolla aiempaa väliaikaista lakia koskevan hallituksen esityksen (45/2020 vp) jaksossa 10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys.

HE 53/2021 vp

Koska ehdotus ei rajoita osakkeenomistajan tai jäsenen oikeuksia osallistua yhteisön päätöksentekoon ja sen vaikutukset on sekä sisällöltään että kestoaltaan ennalta rajoitettu, voidaan rajoituksia pitää perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisina. Ehdotus yhteisölaeista poikkeamisen määräajan jatkamiseksi voidaan siten käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain kokonaisuudistusta koskeva hallituksen esitys (HE 28/2021 vp) on annettu eduskunnalle maaliskuun alussa 2021. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2022. Jos tässä esityksessä tarkoitettu väliaikainen on voimassa vuonna 2022, eduskunnassa tulee yhteen sovittaa mainittu kokonaisuudistus ja tämä väliaikainen laki.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tällä lailla poiketaan väliaikaisesti eräistä yhtiökokouksen, osuuskunnan ja edustajiston kokouksen, yhdistyksen kokouksen, osuuspankin osuuskunnan ja edustajiston kokouksen, säästöpankin isäntien kokouksen, vakuutusyhdistyksen yhdistyskokouksen, vakuutuskassan kassankokouksen, työttömyyskassan kassankokouksen ja hypoteekkiyhdistyksen kokouksen järjestämisestä koskevista osakeyhtiölain (624/2006), asunto-osakeyhtiölain (1599/2009), osuuskuntalain (421/2013), yhdistyslain (503/1989), liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001), osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013), säästöpankkilain (1502/2001), vakuutusyhtiölain (521/2008), työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997), vakuutusyhdistyslain (1250/1987), vakuutuskassalain (1164/1992), työttömyyskassalain (603/1984) ja hypoteekkiyhdistyksestä annetun lain (936/1978) säännöksistä.

2 §

Osakeyhtiölaki

Osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n 1 momentista poiketen osakeyhtiö voi pitää aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen syyskuun 2021 loppuun mennessä. Poikkeus koskee myös muuta laissa säädettyä yhtiökokouksen määräaika ja yhtiöjärjestyksen määräystä varsinaisen yhtiökokouksen ajankohdasta.

Osakeyhtiölain 5 luvun 6 §:n 1 momentista ja 8 §:n 1 momentista poiketen pörssiyhtiön yhtiökokous voidaan järjestää niin, että osakkeenomistaja saa käyttää oikeuttaan yhtiökokouksessa vain valitsemansa asiamiehen välityksellä. Yhtiön hallitus nimeää osakkeenomistajien käytettäväksi yhden tai useamman sellaisen asiamiehen, joka ei kuulu osakeyhtiölain 1 luvun 11 eikä 12 §:n mukaiseen yhtiön lähipiiriin. Yhtiön hallitus voi päättää tässä momentissa tarkoitetun kokouksen järjestämisestä.

Osakeyhtiölain 5 luvun 6 §:n 1 momentista ja 16 §:n 2 momentista poiketen pörssiyhtiön yhtiökokous voidaan järjestää niin, että osakkeenomistaja voi käyttää oikeuttaan yhtiökokouksessa vain osakeyhtiölain 5 luvun 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Yhtiön hallitus voi päättää tällaisen kokouksen järjestämisestä. Yhtiön hallitus voi lisäksi päättää, että myös tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu asiamies voi osallistua yhtiökokoukseen vain tässä momentissa tarkoitetulla tavalla.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua yhtiökokousta varten toimitettavassa kokouskutsussa on oltava osakeyhtiölain 5 luvun 16 §:n 2 momentissa mainitun lisäksi:

HE 53/2021 vp

1) päätösehdotusten pääasiallinen sisältö ja, jos hallitus ehdottaa jaettavaksi vähemmän osinkoa kuin osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:ssä säädetään, vaihtoehtona vähemmistöosingon suuruinen osinko;

2) osakkeenomistajien vastaehdotusten ja osakeyhtiölain 5 luvun 25 §:ssä tarkoitettujen kysymysten esittämiselle varattu kohtuullinen aika ja hallituksen vastausten aika ja tieto internet-sivusta, jolla kysymykset, vastaukset ja vastaehdotukset ovat nähtävänä ennen yhtiökokousta ja äänestyksen päättymistä;

3) yhtiön nimeämien asiamiesten esittely ja yhteystiedot;

4) mahdollisen ennakkoäänestyksen kohtuullinen aika; sekä

5) miten kokouksen puheenjohtaja ja toimihenkilöt valitaan ja ääniluettelo vahvistetaan.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua yhtiökokousta koskevassa kutsussa on oltava yhtiölle osakeyhtiölain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla tulleen osakkeenomistajien päätösehdotuksen pääasiallinen sisältö, jos ehdotuksen tehneillä osakkeenomistajilla on vähintään yksi sadasosa yhtiön kaikista osakkeista. Äänestykseen on tämän lisäksi otettava muukin osakeyhtiölain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla yhtiölle tullut osakkeenomistajan päätösehdotus ja sellainen tämän pykälän 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla yhtiölle tullut vastaehdotus, jonka tehneillä osakkeenomistajilla on vähintään yksi sadasosa yhtiön kaikista osakkeista. Muista vastaehdotuksista ei tarvitse äänestää. Kaikissa päätettävissä asioissa äänestysvaihtoehtoina on oltava kyllä ja ei, jos on vain yksi ehdotus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa yhtiökokouksessa osakkeenomistajalla on osakeyhtiölain 5 luvun säännöksistä poiketen oikeus tehdä vastaehdotuksia ja mainitun luvun 25 §:ssä tarkoitettuja kysymyksiä vain tämän pykälän 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Edellä 2–6 momentissa säädetty koskee myös kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijana olevan osakeyhtiön yhtiökokousta.

3 §

Asunto-osakeyhtiölaki

Asunto-osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:n 1 momentista poiketen asunto-osakeyhtiö voi pitää aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen syyskuun 2021 loppuun mennessä. Poikkeus koskee myös muuta laissa säädettyä yhtiökokouksen määräaika.

4 §

Osuuskuntalaki

Osuuskuntalain 5 luvun 4 §:n 1 momentista ja 41 §:stä poiketen osuuskunta voi pitää aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen osuuskunnan tai edustajiston kokouksen syyskuun 2021 loppuun mennessä. Poikkeus koskee myös muuta laissa säädettyä osuuskunnan kokouksen määräaika ja osuuskunnan sääntöjen määräystä varsinaisen osuuskunnan tai edustajiston kokouksen ajankohdasta.

Osuuskuntalain 5 luvun 9 §:n 1 momentista poiketen ja osuuskunnan sääntöjen estämättä asiamies voi edustaa kolmea jäsentä osuuskunnan kokouksessa. Säännöissä tai hallituksen päätöksellä voidaan sallia useamman jäsenen edustaminen. Mainitun luvun 41 §:n 1 momentista poiketen myös edustajiston jäsen saa valtuuttaa toisen edustajiston jäsenen käyttämään oikeuttaan edustajiston kokouksessa. Osuuskunnan ja edustajiston kokouksessa järjestettävässä äänestyk-

HE 53/2021 vp

sessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai edustajien yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai edustajien yhteenlasketusta äänimäärästä, jollei säännöissä toisin määrätä.

Osuuskunnan sääntöjen estämättä hallitus voi sallia osuuskuntalain 5 luvun 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen osuuskunnan tai edustajiston kokoukseen postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Hallitus voi päättää, että kesäkuun 2022 loppuun mennessä järjestettävään osuuskunnan tai edustajiston kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on osuuskuntalain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettu ilmoittautuminen osuuskunnalle viimeistään tietyinä päivinä, joka voi olla aikaisintaan viikkoa ennen kokousta. Tällöin mainitun luvun 20 §:ssä tarkoitettu kokouskutsuaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä.

5 §

Yhdistyslaki

Yhdistyslain 20 §:n 1 momentista poiketen yhdistyksen kokous, joka yhdistyksen sääntöjen määräyksen mukaan tulisi järjestää elokuun 2021 loppuun mennessä, voidaan sääntöjen estämättä pitää syyskuun 2021 loppuun mennessä. Sama määräaika koskee yhdistyslain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhdistyksen kokousta.

Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja yhdistyksen säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Mainitun lain 21 §:stä poiketen hallitus voi sallia, että myös valtuutettu saa valtuuttaa toisen valtuutetun käyttämään oikeuttaan valtuutettujen kokouksessa. Yhdistyksen tai valtuutettujen kokouksessa järjestettävässä äänestyksessä saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä, jollei yhdistyksen säännöissä toisin määrätä.

Yhdistyslain 17 §:n 2 momentista ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu yhdistyksen säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä.

Hallitus voi päättää, että kesäkuun 2022 loppuun mennessä järjestettävään yhdistyksen kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on ilmoittautuminen yhdistyksen kokoukseen viimeistään tietyinä päivinä, joka voi olla aikaisintaan kaksi viikkoa ennen kokousta. Tällöin kokouskutsuaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä.

6 §

Muut yhteisömuodot

Liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain estämättä tämän lain 2 §:ää sovelletaan myös liikepankkeihin ja osakeyhtiömuotoisiin luottolaitoksiin.

Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain estämättä tämän lain 4 §:ää sovelletaan myös osuuspankkeihin ja osuuskuntamuotoisiin luottolaitoksiin.

Säästöpankin sääntöjen estämättä aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävä säästöpankin isäntien varsinainen kokous voidaan pitää syyskuun 2021 loppuun mennessä. Säästöpankkilain estämättä säästöpankin hallitus voi päättää, että isäntien kokoukseen saa osallistua postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Edellytyksenä on, että osallistumisoikeus ja äänenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää tavallisessa isäntien kokouksessa noudatetta-

viin menettelyihin verrattavalla tavalla. Kokouskutsussa on mainittava tässä momentissa tarkoitusta osallistumismahdollisuudesta, sen käyttämisen edellytyksistä, siihen liittyvistä isännän puhevallan käyttämisen mahdollisista rajoituksista sekä siinä noudatettavasta menettelystä. Säästöpankkilain estämättä hallitus voi päättää, että isäntä saa valtuuttaa toisen isännän käyttämään oikeuttaan isäntien kokouksessa.

Vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n 1 momentista poiketen vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin sovelletaan tämän lain 2 §:n 1 momenttia. Lukuun ottamatta työeläkevakuutusyhtiöitä, vakuutusyhtiölain estämättä vakuutusyhtiöön sovelletaan tämän lain 2 §:ää ja keskinäisen vakuutusyhtiön edustajiston jäsen saa käyttää äänivaltaansa asiamiehen välityksellä.

Vakuutusyhdistyslain 7 luvun 8 §:n 1 momentista poiketen vakuutusyhdistys voi pitää aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen yhdistyskokouksen syyskuun 2021 loppuun mennessä. Poikkeus koskee myös yhdistysjärjestyksen määräystä varsinaisen yhdistyskokouksen ajankohdasta. Vakuutusyhdistyslain 7 luvun 6 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia osallistumisen kokoukseen postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Vakuutuskassalain 12 §:n 19 kohdasta, 44 §:n 1 momentista ja 172 a §:stä poiketen vakuutuskassa tai työttömyyskassalain 8 §:stä poiketen työttömyyskassa voi pitää aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän varsinaisen kassankokouksen, vakuutuskassan edustajiston kokouksen tai työttömyyskassan valtuuskunnan kokouksen syyskuun 2021 loppuun mennessä. Poikkeus koskee myös vakuutuskassan tai työttömyyskassan sääntöjen määräystä varsinaisen kassankokouksen, vakuutuskassan edustajiston kokouksen tai työttömyyskassan valtuuskunnan kokouksen ajankohdasta. Vakuutuskassalain 42 ja 172 a §:stä poiketen vakuutuskassan hallitus voi sallia osallistumisen kokoukseen postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Vakuutuskassalain 41 §:n 4 momentista poiketen vakuutuskassan edustajiston jäsen saa käyttää äänivaltaansa asiamiehen välityksellä.

Hypoteekkiyhdistyksistä annetun lain 15 §:stä poiketen hypoteekkiyhdistys voi pitää aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta 2020 ja viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 päättyneen tilikauden jälkeen pidettävän hypoteekkiyhdistyksen varsinaisen kokouksen syyskuun 2021 loppuun mennessä. Poikkeus koskee myös hypoteekkiyhdistyksen sääntöjen määräystä kokouksen ajankohdasta. Mainitun lain ja hypoteekkiyhdistyksen sääntöjen estämättä hypoteekkiyhdistyksen hallitus tai hallintoneuvosto voi päättää, että hypoteekkiyhdistyksen kokoukseen saa osallistua postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Edellytyksenä on, että osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää tavallisessa hypoteekkiyhdistyksen kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Kokouskutsussa on mainittava tässä momentissa tarkoitusta osallistumismahdollisuudesta, sen käyttämisen edellytyksistä, siihen liittyvistä jäsenen puhevallan käyttämisen mahdollisista rajoituksista sekä siinä noudatettavasta menettelystä.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2021 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2022.

Tällä lailla kumotaan väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista covid-19-epidemian leviämisen rajoittamiseksi annettu laki (677/2020).

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen kokoukseen, johon kutsu on toimitettu tämän lain mukaisena ja joka pidetään tämän lain voimassa ollessa.

HE 53/2021 vp

Helsingissä 15.4.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson